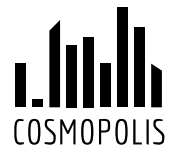

ELINA BACKMANOVÁ

VRAŽDY S CEJCHEM

COSMOPOLIS

ELINA BACKMANOVÁ

**VRAŽDY
S CEJCHEM**

Přeložil Vladimír Piskoř

The translation of this work was supported by a grant from the FILI /

The Finnish Ministry of Education and Culture

Český překlad vychází s podporou FILI /

The Finnish Ministry of Education and Culture

Copyright © Elina Backman, 2020

Original edition published by Otava, 2020

Czech edition published by agreement with Elina Backman and Elina Ahlback

Literary Agency, Helsinki, Finland

Czech edition © Grada Publishing, a. s., 2021

Translation © Vladimír Piskoř, 2021

Cover photography © Deposit Photos / pxhidalgo

ISBN 978-80-271-1290-6

„Tak krásná je zem
Tak vysoké nebe
Zní pahorek kvetoucí
Ptačím hrá zpěvem
A šum stinných vod
Ten šum stinných vod“

HUDBA & SLOVA KARI RYDMAN

„Němý skřítek nás děsí víc než ten,
který křičí a vříská.“

ALEKSIS KIVI

DCERY PEŘEJÍ

Hartola 1989

Jsou to Dcery peřejí. K peřejím se přikrádají na sklonku noci, když vábí kosi. Když je zem vlhká a půda nakypřená. Nad tmavou vodou se vznáší hustá mlha, v níž vše vypadá čarovně. Až naskakuje husí kůže. Ony se vyslédnou, přebrodí se doprostřed řeky a zůstanou nehybné, aby je voda přijala za své. Nejprve voda, potom mlha. Pijí kouzelný nápoj z pohárku z březové kůry, pokaždé na stejném kameni, pokaždé stejné množství. Poté něco darují peřejím. Peřeje žádají své. Něco, co mohou stáhnout do svých hlubin. Jejich duši, jejich čistotu, jejich mlčenlivá tajemství. Jakmile dcery obět odevzdají, tančí a čekají. Čekají na mohutnější burácení, na silnější vodní víry. Čekají na plíživý chlad mlhy na své kůži, na krásu, kterou nelze spatřit ani slyšet, jen cítit. Pijí z burácejících peřejí, poslouchají souzvuky přírody, dýchají víc zhluboka než na souši. Cítí, že se očišťují. Chichotají se, protože tohle je jejich tajemství. Čekají, byť jejich čekání je marné. Doufají, protože naděje nikdy marná není. Odejdou, teprve až noc konečně pomine, až se šero zlomí v průzračné ráno. Tehdy odejdou a cítí se naplněné.

Jsou to Dcery peřejí.

HARTOLA

Září 1989

Harri Valkama dorazil do obchodu jako první zákazník. Jako obvykle si zašel do regálu s pečivem pro bochník žitného chleba, z vitríny mléčných výrobků si vzal plnotučné mléko a u pultu s lahůdkami si nechal nakrájet dvě stě gramů kořeněné šunky. Rutinní záležitost. Svačina na ryby, časné ráno i natěšená nálada. Než se přesunul ke kase, přejel očima novinové titulky a pak vyskládal nákup na pás.

„To si berete na ryby?“ zeptala se ho pokladní.

„Na ryby, na ryby,“ přikývl a navyklými pohyby strkal nákup rovnou do chladicí tašky.

„Účtenku?“

„Jen pokud je na ní vaše telefonní číslo, slečno,“ odpověděl a mrkl. Vtipkování s pokladní patřilo k ustáleným zvykům a dodávalo dnu světlý rámec. V obchodě se Harri bezděčně stával bodrým a zábavným chlapíkem.

Bylo 7.10, když nastartoval auto a zamířil k řece Tainionvirta. Jasně, vlnité ráno věstilo horký den. Auto nechal na krajnici a zbylý úsek k řece došel pěšky. V jedné ruce proviant a křesílko, v druhé prut a brašnu. Na oblíbeném místě se zastavil a zhluboka se nadechl. Rozložil kempinkové křesílko, vedle něj postavil chladicí tašku a otevřel brašnu. V bodrém rozpoložení si z ní vybral jednu z oblíbených nástrah a ihned do ní vložil přehnaná očekávání dobrého úlovku. Hodiny ukazovaly půl osmé, když nástraha poprvé pleskla do vody. Za stromy už jasně probleskovalo světlo nastupujícího podzimu. Podle rybářského kalendáře bude dnešní den rybářům velmi nakloněn.

Ve vzduchu voněla hlína a konec bujného vegetačního růstu. Už dávno utichli slavíci, kteří na počátku léta bláznili, a přestože přicházel letně

teplý den, byl v něm už cítit podzim. Harri Valkama si rána užíval, těšilo ho, že se příroda probouzí do nového dne spolu s ním. Že člověk může být sám.

Ryby navzdory očekávání nebraly. Ani ťuk. Harri zamysleně hleděl k proudícím peřejím a najednou mu v zorném poli uvízlo cosi nezvyklého. Opodál u břehu se něco houpalo, nějaký ranec zachycený o naplavené dříví. Že by zdechliná srnce nebo nějakého jiného velkého zvířete? Čím déle upíral zrak na vodu, tím víc se probouzela a rostla jeho zvědavost. Opřel si prut o břízu a vydal se zvolna po břehu do příhodnější vzdálenosti.

Jakmile se dostal blíž, zastavil se. Teď už viděl lépe, co upoutalo jeho pozornost a přilákalo ho k sobě. Otřeseně třeštil zrak. Bílé končetiny, černé šaty, jejichž lem se rozprostíral na vodní hladině. Člověk. Když mzek konečně zaznamenal, co to u břehu je, Harri klesl na kolena. Před ním na vodě leželo bílé, mrtvolně ztuhlé tělo. Zachytilo se o kořeny pod vymletým břehem a proud je nedokázal odplavit. Tíse plynoucí voda mrtvým tělem lehce pohupovala. Mladé děvče. Na bříse, obličej v temné vodě. Harri našťestí tvář neviděl. Proti své vůli registroval očima detaily. Černě nalakované nehty, kovový pásek, černé šaty, bosé nohy. Vlasy připomínaly zvířené řasy.

Život je nespravedlivý, byla první myšlenka, která mu probleskla hlavou. Zavřel oči, ale ten výjev se mu nesmazatelně vypálil na sítnici. Harri Valkama už před lety vyřadil nadávky ze svého slovníku, ale teď se vrátily jako rozzuřené vosy. Taková nespravedlnost, že zničehonic vyhasl život mladého člověka. Do prdele zasraný, na co to tady kouká? Když si kupoval rybářský lístek, tak ho rozhodně nenapadlo, že by v řece lovil mrtvoly. Rázem měl pocit, jako by ho příroda zradila. Ta myšlenka mu do vědomí pronikala postupně. Najednou viděl, že okolní krása počínajícího podzimu není nic než podvod, pozlátka. Proti své vůli se teď ocitl uprostřed hnusného a zvrhlého představení. Představení, při němž se nečekaně zřítily kulisy a daly průchod zlu, kruté smrti. Harri Valkama se vrávoravě zvedl ze země a beztak už zadýchaný se rozběhl ke svému autu. Měl by zajet někam k telefonu. Co nejdřív.

Část I

Středa 12. června 2019 / Helsinky

Když Saana otevře oči poprvé, pokoj se houpe a točí. Raději je hned zase zavře a rychle upadne do útržkovitého, slaboučkého spánku. Probudí se o dvě hodiny později, celá zpocená. Hodiny teď ukazují půl jedenácté. Saana na chvilku vstane, vypije sklenku pomerančového džusu a zajde si na záchod, pak se rozhodne, že se ještě na chvíli vrátí do postele. Když se konečně probudí pořádně, jsou tři odpoledne. Pokoj se už netočí tolik jako ráno. Saaně zakručí v žaludku. Naposledy jedla před třinácti hodinami, a to jenom slané oříšky na baru.

Právě teď pro ni čas nemá žádný význam. Nikdo ji nikde nečeká. Nikdo ji k ničemu nepotřebuje. Ale hlad význam má. A tak si prvního dne svého nicnedělání objedná přes Wolt pizzu.

Pizza dorazí a Saana má co dělat, aby v pomačkaném triku a zahanbená vlastním ponížením otevřela poněkud snědému poslíčkovi dveře. V náruči jí rázem přistane litr a půl koly a krabice s pizzou, zespona ještě horká.

Zbytek dne Saana těká pohledem mezi pizzou a notebookem. Hltá filmy i útěšnou margharitu. Na monitoru běží seriál *The Killing*. S02E03. Je to napínavé a dobré, ačkoli trochu pochmurné. Saana si pouští epizody druhé řady na jeden zátaž. Je ráda, že ten seriál objevila až teď. Takhle ji čekají téměř dvě řady dokonalé krimi. Lindenová a Holder. Sarah Lindenová a její svetry, bystrý rozum a deštivý Seattle. Saana odjakživa milovala kriminálky, přestože pak mívá strach. Až příliš podporují bujnou představivost. Slabost mívá také pro true crime podcasty, třebaže v ní občas vyvolávají tísnivé pocity. Proto je jejím trvalým oblíbencem a bezpečným detektivním přístavem uhlazenější klasika, *Hercule Poirot*. Seriál, který člověka zavede do naprosto svébytného světa. Je tak příjemné ponořit se do staré Anglie a sledovat, jak se

vyšší vrstvy chystají na večírky a jak tráví čas po hotelích a panských sídlech, na večerích, honech nebo na procházkách v zahradě. *Poirot* je atmosférou to nejjasnější, co Saana zvládá. K vraždám sice dochází často, ale Poirot je všechny vyřeší. Divák se může jen kochat sceneriemi a atmosférou noblesních sídel a usilovně se snažit zachytit nenápadně předhazované indicie, kdo by tentokrát mohl být vrah. Ona bohužel všechny *Poirot*y viděla mockrát. Odhadne nebo si už pamatuje, kdo v kterém příběhu vraždil. *The Killing* ji dokáže vtáhnout mnohem víc. Je to něco nového a na úplně jiné úrovni.

Stiskne pauzu, že si odskočí na záchod. Cestou přes obývací pokoj nenápadně vykoukne mezi závěsy ven. Zdá se, že je tam hezky a slunečno. Břízy za oknem jsou už sytě zelené. Všude se rozlévající letní zeleň ji překvapila i letos. Celé jaro proseděla v redakci a horlivě do počítače klepala oddechové on-line zprávy. V průběhu let jí monitor zaplnilo jak úmrtí Davida Bowieho či virus zika, tak i bezpočet drobných a nevýznamných drbů ze společnosti.

Pět cviků, s nimiž se dáte do formy ještě před létem.

Vzácné perly: 10 nedocenených turistických cílů v Evropě.

Redaktorka týden cvičila prkno tři minuty denně,

podívejte se na úžasný výsledek!

Střeva jsou druhý mozek – 5 faktů o tom, co se děje v břiše.

Usnadněte si všední den – vyberte si 15minutové recepty

na rychlá jídla pro celou rodinu.

Saana má chuť se zasmát. Celé jaro sepisovala snadné recepty, ale po nafocení z nich neudělala ani jeden. A to cvičení prkna taky zůstalo jen u jednoho aktivního testovacího týdne. V podstatě celé jaro jen pracovala. Počítala znaky a slova, stresovala se termíny, vysedávala u počítače a někdy v práci dřepěla až pozdě do noci. Po práci bývala tak vyřízená, že zvládala jen lehnout si do postele a dívat se na Netflix nebo HBO Nordic. Drobné domácí povinnosti jako placení složenek, vysávání a vaření jí po pracovním dnu připadaly příliš náročné. Po parкетové podlaze se honí šedivé chuchvalce prachu a poštovním otvorem

pravidelně padají upomínky. Je to normální? napadne ji a nacpe si do pusy další kus pizzy. Má pocit, že pro všechny její známé ano: všichni mají spoustu práce a ustavičnou honičku. Za čím se honí a proč? Jako by i přátelé povyšovali spěch na cosi obzvlášť úžasného. Všichni makají na plné obrátky, a přesto mají čas zajít do fitka. Nikdo si nestěžuje na deprese nebo vyčerpání. Občas po večerech, když se svítilo už jen v části redakce, si zkoušela v tichu svého pracoviště vygooglovat příznaky pracovního vyčerpání a nenašla nic, co by neplatilo pro ni samotnou. *Silná únava, cyničnost a pokles profesního sebevědomí.* Celé jaro proseděla s pohledem tak přilepeným k monitoru, že dokonce ani neregistrovala, co všechno mezitím příroda udělala pro příchod léta. Nejdřív jen trochu obnaženého písku zpod sněhu, pár osamocených tažných ptáků a krokusy. Potom najednou všechno – počátek léta. Zelené břízy, slavíci a lidi v tričku. Světlo.

Po návratu z koupelny jde znovu k oknu. Co je dneska za den? Středa. Takže včera, v úterý, vydržela na tahu až do zavíračky. Rozlučková party jen s několika lidmi, ale o to víc se pilo.

Ze stromu před domem se do pokoje nese výrazný kosí zpěv. Saa-na musí zavřít okno, aby jí vesele vyzpěvující pták nekazil zatuchlou a šedivou kocovinovou náladu. *The Killing*, deštivý Seattle, pizza, únava a žaludek na vodě. Její komfortní zóna. Je vlastně holý nerozum koukat při kocovině na ponurý film, ve kterém se to jen hemží vrahy a mrtvolami. Přesto není na výběr. Ona ten seriál miluje. Film dodává jejímu rozpoložení domácí pocit. Když se na něco dívá, není sama. Příjemně napínává zápletku přehluší její vlastní neurčité tísňivé myšlenky.

Znovu si ukousne pizzy. Poslední dílek. Patrně spořádala víc než patnáct set kilokalorií. Po tučné pizze má žízeň, ale pokoj se jí už aspoň netočí před očima. Zatímco leží na gauči s břichem plným pizzy, říká si, že je vlastně všechno v pohodě. I přesto, že jarní únavu nejprve vystřídalý fámy o zeštíhlení redakce, které se posléze potvrdily a vyústily ve špatné zprávy, tak život je naprosto super. Jasně, všechno se urovná.

Saana letmo koukne na sbalené tašky v předsíni a pro zbytek večera zaujme ještě totálnější polohu vleže. Zítra odjede z Helsinek na celé léto. Už žádné kocoviny, ale sport a meditace. Vycházky a zeleninové smoothie. Zkrátka všechno, co lidi dělávají za zcela běžných dnů. Ale dneska: nic. Spokojeně zakutaná pod flísovou dekou, kterou sebrala v baru, a s hlavou na polštáři nechá Netflix spustit na počítači další díl. V jejím životě začne nový díl až zítra.

Příštího rána připomíná prodělanou kocovinu už jen slabý třas rukou a pálení žáhy po snědené pizze. Proces zotavení obvykle trvá jeden až dva dny. Den první: dohnání spánkového deficitu, odbourání otravy alkoholem z organismu a detox pizzou a bonbony. Den druhý: Odbourání tuku, soli a nadměrných dávek cukru v organismu, oteklost a krátkodobý pokles nálady. Kajícnost. Narušený spánkový rytmus, odplata za prospaný kocovinový den. Noční můry. Nakonec zlost: takovouhle kocovinu už nikdy. A potom... den třetí: Všechno zapomenuto, vše odpuštěno. Nový život, nové sliby, pokora a návrat. Iluze, že víno už člověka nikdy nebude zajímat. Den sedmý: žízeň.

Saana stojí v kuchyni se šálkem kávy v ruce a vyhlíží ven. Dneska už sluneční světlo a zpěv ptactva snese. Otevře si iPad na kuchyňském stole, vygoogluje Hartolu a klikne na stránky obce. *Hartola – jediné finské království*, stojí tam. Saaně se chce smát, ale tady nejde o vtip. Hartola se skutečně prohlašuje za království, na YouTube se třeba dá najít propagační video *Hartolské království*. Saana stiskne *Play*. Propagační spot má hodně daleko k čemukoli suchopárnému a předvádí, jaké benefity bydlení v Hartole přináší. V klipu se šťastná nová obyvatelka Hartoly svěruje, že když se sem stěhovala, říkala si, jestli se v hartolských obchodech dá koupit kozí sýr. Očividně dá, ne? To už klip nesděluje. Saana nemůže popřít, že by sama nepřemýšlela o možnostech sehnat během léta rukolu nebo pecorino. Nakonec si v Google Maps vyhledá přesnou vzdálenost. Vzdálenost Vallila–Hartola je nejrychlejší trasou sto sedmdesát devět kilometrů. Tak daleko

se Saana ocitne od svých ustálených zvyklostí. Tak daleko se ocitne od stresujícího jara, vyhoření a nejistoty. Její jedinou snahou bude nemyslet na podzim. Uteče sama před sebou sto sedmdesát devět kilometrů a načas uvede svůj život do jakéhosi mezitavů. Neprodloužená pracovní smlouva na dobu určitou ji zažene odpočívát na místo, kde jí vždycky bývalo dobře.

Saana vypne iPad a zastrčí ho do vnitřní kapsy batůžku. Vzhůru za svobodou. Pozhasíná světla, zkontroluje, jestli vypnula kávovar a přívod vody do pračky, jestli jsou okna zavřená, lednice prázdná a všechno připravené na její dvouměsíční nepřítomnost. Domácí zeleň už dávno vzala zaspé, umučená k smrti hodně nedostatečnou zálivkou. Z toho Saana nemůže vinit nikoho než sebe, protože bydlí sama. Pak vynese na chodbu dvě velká zavazadla a zamkne za sebou dveře. Na schodišti je cítit směs života cizích lidí. Právě teď vůně odhaluje, že si někdo ze sousedů smaží k obědu karbanátky. Saana nacpe velké nepraktické tašky do malého výtahu a netrpělivě sleduje měnící se patra. Výtah se vzápětí dokodrcá do přízemí a Saana naučeným grifem odsune nepoddajnou a skřípající mříž, aby mohla otevřít dveře výtahu. Je teprve 11.20. Autobus ve dvanáct pohodlně stihne.

Řidič přivítá pasažéry na expresní lince do Jyväskylä přes Lahti a Heinolu hlubokým, zpomaleným hlasem. Saana odjakživa ráda jezdí autobusem. Hlavně že nemusí sama řídit. Může jen spát, číst si nebo sledovat měnící se krajinu, prostě být sama se svými myšlenkami. Sbohem Helsinky, stýskat se mi nebude.

U Lahti vyloví z tašky zápisníček a pustí se do sepisování seznamů.

Léto v Hartole, hlavní body:

- *Užívat si*
- *Být v klidu*
- *Žádné kouření (případně snad pár šluků ke sklence vína nebo piva)*
- *Pivo ne (zbytečný nápoj, roste po něm břicho)*

- *Přestat si ohryzávat nehty*
- *Jezdit na kole & běhat*
- *Navléknout si lesní jahody a borůvky na stéblo trávy
(aspoň jednou)*
- *Radovat se z drobností (tak jak se to obvykle daří jen v cizině)*
- *Znovu nalézt mladické nadšení (jsem sice pořád hodně mladá,
ale myslím takové to nadšení dvacítky)*
- *Houpat se na zahradní houpačce a dávat si šlofika venku*
- *Sledovat tisk a číst detektivky*
- *Zbavit se stresu, odpočívat*
- *Vyrobít si voňavku podle receptu z dětství (květy šeríku
nebo okvětní lístky růží do lahvičky s vodou)*
- *Poslouchat staré hity*
- *Psát*

To poslední byl její největší sen. Tolik by chtěla napsat něco vlastního, například úspěšnou detektivku. Zatímco lidé kolem ní čtou bulvární týdeník *Seiska*, jejím tajným zlovykem je už dlouho policejní časopis *Alibi*.

Když autobus opustí autobusové nádraží v Heinole a pokračuje po své trase, Saana znovu mrkne na svůj seznam. Nemá v něm „nová láska“ nebo „muži“. „Léto bez mužů“ zní pohodově a trochu povědomě. Pak si vzpomene, že před několika lety četla román přesně s tímhle názvem, od Siri Hustvedtové.

Autobus zastaví a zasupí. Hartolské autobusové nádraží je pouze domek trochu bokem od hlavní silnice. Saana vystoupí a čeká, až jí řidič otevře zavazadlový prostor. S úsměvem mu poděkuje za svezení, vezme si tašky a začne se rozhlížet po povědomě vypadající postavě. Ode zdi nádražní budovy na ni nadšeně mává žena v letních šatech a v dlouhé, světlé vlněné vestě, která sahá skoro až zem. Inkeri, její teta. Nejlepší člověk ze všech. Saana jí také zamává.

„Ty jsi přesně jako tvoje máma,“ zasměje se teta, když vidí Saanu

vléct obrovská zavazadla. „Pokud si nesbalí aspoň půlku domácnosti, tak nikam nemůže jet.“

Saana nakrátko pocítí stesk, ale vzpomínka rychle pomine. Opravdu je v něčem stejná jako máma? Malinká část matky v ní bude navždycky, i když to už nemá jak porovnat. Teta popadne tašky, hodí je na zadní sedadlo staříčkého brouka a vybídne ji, ať si sedne dopředu vedle ní. Saana ji ani nestihla upozornit, že má v taškách notebook, iPad a další křehké věci. Ale možná by nakonec bylo nejlepší, kdyby se ty krámy rozbily. Aspoň by si mohla dopřát totální klid.

Brouk rachotí po písčité silnici a Helsinky se už jeví jako něco hodně vzdáleného. Kolem se míhají okraje polí a stavení známá od dětství. Saana si kličkou stáhne okno a vystrčí hlavu. Do tváře jí okamžitě vletí prašný vítr. Vzduch voní létem a pohnojenými poli. Do podvozku klepe kamenná drť a zpod pneumatik odletují drobné kamínky až do škarpy. Saana schová hlavu zpátky do auta. Ten nápad strávit léto u Inkeri jí i po příjezdu do Hartoly připadá pořád stejně dobrý jako doma, a možná dokonce ještě lepší. Studené bílé víno na schůdcích před špýcharem, staré ženské magazíny, tlachání s tetou a tetina úžasná jídla. Už v autě má dojem, že cítí vůni kouře z roztápené sauny. Daleko od domova bude vše jednodušší. Fakt, že přišla o práci, bude v Hartole brát jako dovolenou, vysvobození. U Inkeri se nebude muset zabírat oblečením, to jest probírkou šatníku a tříděním hadrů na blešák, ani úklidem sklepní kóje, rovnáním kořenek na polici, sháněním práce a brbláním, otíráním klik nebo naklepáváním polštářů a pokrývek. V Hartole bude jen odpočívat. Vyspí se ze všech stresů a honiček, do nichž ji práce nutila celé jaro. A potom, postupně, vybuduje sama sebe nanovo.

Středa 26. června / Helsinky

Jenna kráčí ulicí Neitsytpolku a dívá se do mobilu. Není si jistá, jestli se rozhodla rozumně. Dneska se chystala zajít do fitka, jenže teď jde přímo z práce pařit. Podívá se na hodinky, teprve tři čtvrtě na čtyři.

Prochází kolem krásných kamenných domů a za chvíli se před ní vyloupne moře. „Přijď třeba hned, dorazí i další,“ přemlouval ji Elias. A Jenna se rozhodla, že půjde. Zanedlouho už před sebou slyší tlumený smích. Smích vychází ze známých úst: Před restaurací *Mattolaituri* sedí firemní společníci. A s nimi Elias, průbojný chlapík usilující o podíl, její jediný známý v celé agentuře. Jenna se zastaví kousek od stolu a nasadí zářivý úsměv. Muži se při jejím příchodu nepřestanou bavit. Jenom Lars se na ni otočí a Jenna si všimne, že si ji důkladně obhlíží od hlavy k patě. Pod jeho pohledem se topík zdá příliš tenký a sukně příliš krátká, ale Jenna je přesto spokojená, že se na pařbu převlékla. Šéf by vůči jejímu vzhledu neměl mít žádné výhrady. Letní večery jsou nevyzpytatelné, takže Jenna s sebou v práci mívá jak tréninkové oblečení, tak outfit na večírek.

„Strpeníčko, slečno,“ pronese Elias a odskočí jí k vedlejšímu stolu pro židli. Jenna se dívá, jak šéf dopíjí sklenku.

„To je splávek,“ zasměje se Lars a všem okamžitě zase dolije sklenky až po okraj.

„Jak jste na tom, panstvo?“ zeptá se Elias a posadí se. Vybídne i Jen- nu, ať si sedne. Ta přemýšlí, co udělá. U stolu sedí jen muži. Na rozdíl od toho, co Elias tvrdil, žádná „další“ nedorazila. Je tu jen ona a chlapi.

„Co nevidět ještě líp!“ zařehťá se Lars.

Elias přikývne a hodí na stůl krabičku zápalek. *Fire – ideje, které zapalují*, stojí na krabičce. Jenna si lokne šampaňského a nenápadně sleduje, jak se Lars ujišťuje, jestli je v krabičce koks. Je. I tentokrát jsou

sirky vysypané a místo nich je uvnitř bílý prášek. Lars pozvedne sklenici a přikývne. Elias na přikývnutí odpoví s náležitou přezíravostí. Dodávka učiněna, dodávka přijata. Jenna se na židli zavrtí. Má chuť se schoulit, připadá si nepatřičně. Kde sakra jsou ostatní z kanclu?

Muži několika větami vyřídí obchodní vyhlídky na druhý kvartál a pak se přesunou k důležitějším tématům. Na večeri se chystají do oblíbené restaurace *Klippan*. Krásné mořské okolí a oplzlé slavnostní proslovy s přibývajícími rundami. Po třech lahvích šampaňského a několika pivech muži už spíš řvou, než mluví. Od moře však duje čerstvý vítr a otupuje nejhorší ostrí jejich řečí.

Jenna se rozhlédne po okolí. Teplé odpolední slunce vytáhlo lekoho ven, po nábřeží se procházejí obyčejní střízliví pejskaři. Pak se znovu podívá ke stolu. Má chuť se smát. Larsovi ohnivě zrudlo čelo. Lars Sundin překročil střední věk, má sice vyžilý obličej, ale na hlavě neuvěřitelné surfařské vlasy jako nějaký mladík. Jenna dopije první sklenku. Okolní stoly se postupně zaplňují, ale jejich tempu už nikdo nemá šanci stačit.

Restauraci *Mattolaituri*, postavenou na mořském břehu, si údajně oblíbily celebrity. Pejskaři nebo joggující běžci z Eiry pokaždé nenápadně okukují, kdo dneska na venkovní zahrádce sedí. Neuvidí někoho známého? Muži občas pozdraví některé kolemjdoucí. Jenna má pocit, jako by seděla u VIP stolu. Muži se navzájem plácají po ramenu a dělají jakoby nic. Jsou zvyklí, že jejich stůl vždy budí pozornost. V dobrém i zlém. Za kolotajícím molem tiše proplouvá několik plachetnic. Jenna se na ně dívá. Nejlepší sezona pro plachtění teprve přijde. Když ještě bydlela doma, jejich rodina měla ve zvyku trávit na vodě spoustu času. Teď Jenna na pár pomíjivých vteřin pocítí neurčitou nostalgii, stesk po moři.

U sousedního stolu cinká sklenkami trojice elegantních žen. Jednu z nich Jenna pozná. Znamá blogerka. Přála by si aspoň chvíli být stejně bezstarostná. Krásná a oblíbená. Lars si poodejde stranou zakouřit. I on si musí žít dost bezstarostně. Jenna nezná moc lidí, kteří by

měli všechno na dosah ruky stejně jako on. Vybavuje si jména všech žen, o kterých ví, že s ním v nedávných letech chodily. Byly mezi nimi i chytré ženské. Zevnějškem Lars rozhodně nepřitahuje, ale možná umí mluvit? V každém případě je zatraceně bohatý. Jenna nechá Eliase, ať jí dolije skleničku, a sleduje Larse, zahleděného na moře. Na úplně kratičký okamžik ho vidí trochu opravdovějšího a menšího než dosud. I on byl kdysi děcko, pomyslí si a pobaveně usrkne bublinky.

„Popojedeme,“ zavelí Lars, když se po cigaretě vrátí ke stolu. Celá společnost ztichne. Patrně není zvykem se s Larsem dohadovat. Večer je naplánován přesně na minutu. Nejdřív bublinky v *Mattolaituri*, potom dlabanec v *Klippanu* a zbytek večera na soukromém VIP večírku v *Teatteri*. Lars prý má na seznamu spoustu jmen, i Jenna se do toho vyhlášeného podniku dostane, sliboval Elias.

K přívozu mezi *Klippanem* a pevninou dorazí rozjaření muži před šestou. Jenna na podpatcích cupitá za nimi. Pití jí stouplo do hlavy. Cítí se nepřemožitelná, ale i divně rozháraná. Trajekt společnosti Silja Line právě vyplul. Obří bílá silueta na krátký čas zmizela z přístavu. Lars zatáhne za šňůru, aby na sloupu vztyčil dřevěný semafor a dal znamení, že potřebují převézt. Převozník u mola na ostrově si toho všimne a hned zamanévruje k vyplutí. Muži na pevnině stojí a čekají. Jenna má chuť na cigaretu. Právě v tu chvíli Eliasovi zazvoní telefon.

„Oukej, my už jsme tady,“ řekne Elias a ukončí hovor. Ani ne za pět minut přijede na břeh taxík a k pánské společnosti se připojí dvě dívky. Zrzka a bruneta. Elias se jich rytířsky ujme a pak je představí Larsovi. Ten obě dlouze obejmě a nabídne jim lok z placatky, kterou měl v náprsní kapse. Dívky povytáhnou obočí, ale pak po ploché flaštičce chtivě sáhnou. Pro jednu chvíli mlčí i společníci. Sledují, jak si dvě štíhlé dívky s hrůzou a chichotáním zavdávají silnou kořalku. Jenna s otevřenými ústy poulí oči na nečekaný zvrat a je dost při smyslech, aby polkla poznámku, která ji napadla jako první. Dívky jsou mladičké, ale ne pod zákonem.

Jakmile pro ně připluje loď, Lars pomůže ženám nastoupit jako první. Jenna si pochybovačně obhlíží nové tváře. Dívky jsou krásné a silně nalíčené. Když jedna i druhá nastupují klopýtavě na palubu, vzduch se naplní opatrným hihňáním. Minisukně a jehlové podpatky celý proces nalodění znesnadňují. Jenna obě dívky následuje, i ona na podpatcích zavravorá a chytí se Larsovy podané ruky. Lars dívky usadí vedle sebe a zdvořile se jich vyptává, jak se jim vede. Jenna si najde místo a vidí v mužských pohledech lačnost. Sotva může nepomyslet na svou vlastní roli. Proč je tady s nimi? Ona přece v agentuře pracuje. Podívá se tázavě na Eliase: *Co to k*rva jako je?* A Elias skoro nazlobeně zagestikuluje: *Nevyptávej se.*

Když stoupají po schodech do restaurace, Jenna přejíždí pohledem po břehu a krásné obloze. Helsinky. Poté co ostatní zašli dovnitř, všimne si, že Elias s Larsem se zdrželi venku. Oba stojí zády k dřevěné vile. Jenna otevře vstupní dveře, ale zůstane stát na podestě a poslouchá.

„Do hajzlu, proč je mezi nimi naše stážistka?“ zeptá se Lars a přísně se na Eliase podívá.

„Nastaly problémy, jedna odřekla,“ zamumlá Elias. „Tahle ji nahradí. Když jsme se domluvili na třech, tak víš, že zařídím tři,“ dodá Elias a Jenna má pocit, jako by v jeho hlase zaslechla nejistotu. Lars letmo přikývne, s odpovědí se spokojí. Jenna rychle proklouzne dovnitř. Copak ji sem pozvali, jen aby doplnila kvótu mladých žen pro pobavení? S tím ať se jdou vycpat. Zároveň až doteď večer probíhal naprosto fajn. A v případě nutnosti se o sebe umí postarat.

O tři hodiny později se Jenna s Larsem baví u stolu o přístupu klientů v dnešní době. O tom, že největší brzdou kreativity reklamní agentury jsou samotní zákazníci. Nikdo si už nedokáže nebo netroufne koupit pořádnou reklamu. Jistě, všichni baží po důvtipné propagaci, kterou by se odlišili, všichni jsou vedle z odvážných nápadů, ale ve výsledku pak sáhnou po uhlazeném, nevybočujícím a tupém mainstreamu.

„S tupým mainstreamem se nedá vyhrát. A vyhrát chtějí všichni. Jak marketingoví manažeři, tak reklamky,“ prohlásí Lars a Jenna vidí, že jí přitom pokukuje do poodhaleného výstřihu.

„V tom se samozřejmě mylíš,“ řekne a vyzývavě se na něj podívá. „V dnešní době chtějí zákazníci raději zaručený zisk. Je vyloučené jim předhodit na stůl cokoli kreativního. Oni vyžadují návratnost investic,“ zopakuje a uvědomí si, že by ráda nějakou vzpruhu. Možná lajnu.

„Pojďme si teď od těch plků dát pohov, máme volno,“ prohlásí Lars, jako by jí četl v myšlenkách. Jenna ho sleduje, jak bez skrupulí rovná jemný bílý prášek na stole. Lars si jejího pochybovačného výrazu povšimne a zasměje se. „Bez obav. Jsme tady jediní hosti.“

Jenna povytáhne obočí a skloní se ke stolu. Když se zvedne a požitkářsky se opře, cítí Larsův pohled na svém těle.

„Na svůj věk se jevíš starší,“ poznamená Lars a Jenna se pousměje.

Možná je starší. Ale každopádně cílevědomější než ostatní holky.

„Koukni na ně,“ ukáže Lars na Eliase a zrzku, kteří se spolu vrátili do restaurace. „Pokud jsi všímavá, neujde ti, že Elias už nemá zastrčenou košili a pěšinku má na druhé straně, než když odcházeli na cigáro.“ Zavrtí hlavou. „Rozvaha. Kam se kurva poděla rozvaha? Tihle mladí odchovanci Tinderu už neumějí docenit staré dobré dobývání. Diskrétní lov.“

Jenna se pousměje. Ona se rozhodla, že si uloví jen další lajny. A pak může zmizet.

Před půlnocí se všichni vrátí na pevninu. Na parkovišti kousek od mola už stojí černý mikrobuses taxislužby. Lars se kymácí a zírá na moře. Mořský vítr Jenně rozfoukává vlasy do obličejce.

O půl hodiny později vchází nametená a krajně žízňivá společnost do *Teatteri*. Černě oblečený kulturista Larsovi neznatelně pokývne a odepne šňůru na schodech vedoucích do VIP zóny.

„Vítejte.“

Lars přikývne, strčí chlapíkovi do ruky hladkou oranžovou ban-

kovku a odvede svou svítu k připravenému stolu na terase. Tam bez dalších slov nechá všechny rozesadit se podle svého a sám vyrazí k baru objednat. Když se vrátí ke stolu a přinese na podnose panáky vodky a několik lahví šumivého vína, Jenna si uvědomí, že se začala náramně bavit. Navíc Lars na ni už zdaleka nepůsobí tak zle.

„Doufám, že je to pravé šampaňské, a ne nějaký sekt.“ Jenna popadne lahev a kalným zrakem, očividně už opilý, pohlédne na etiketu. Larsovo přikývnutí vyvolá ve společnosti spokojené zamručení. Nikdo nikdy ještě nezažil, že by Lars Sundin v *Teatteri* koupil něco jiného než pravé šampaňské z oblasti Champagne.

Čtvrtek 27. června / Helsinky

Jenna pootevře oči. Leží v posteli na břiše, pokoj kolem vypadá cize. Kde se to ocitla? Potichu a bez sebemenšího pohybu obhlíží pokoj. Je prostorný a světlý, na podlaze tmavé parkety. Jsou na dosah, takže ona asi leží na futonu. Zvenčí přicházející paprsky ozařují část podlahy a světlou stěnu. Z Jenniny strany postele je vidět dlouhá řada oken a za nimi jasně modrá obloha. Nikde žádné závěsy. Na zemi na hromádce časopisů o bydlení stojí lampička s denním světlem. Červeně svítící čísla na lampičce oznamují 4.39. Takže je ještě noc a ona skončila u někoho v bytě. V tu chvíli se vedle ní ozve tiché cvaknutí. Na okamžik ztuhne a právě v tu chvíli si uvědomí, že je nahá. Nahmatá rukama přikrývku. Cítí se neurčitě. Štípou ji oči. Odkud se ozvalo to cvaknutí? Zase moc pila a dávala si lajny, které jí nakrátko dodaly pocit nepřemožitelnosti. Teď má dojem, že by se na žádnou obranu nezmohla. Jak dlouho tady leží? Pohladí si ploché, prázdné břicho a teprve potom se bázně podívá doleva. Kdo to vlastně vedle ní sedí?

Sakra, to snad ne. Šéf. Jenna si přitáhne přikrývku až po uši a pevně zavře oči. Vůbec netuší, k čemu v posledních hodinách došlo. Co dělali, anebo naopak nedělali. Dokonce si ani nepamatuje, jak se do bytu Larse Sundina dostali. Patrně přijeli taxíkem. Těžko říct, v kolik to bylo. Kromě toho je pořád ještě opilý. Z nějakého důvodu jí hlavou probleskne loď. Veškeré vzpomínky na poslední noční hodiny se zdají kusé. Elias a Eliasovy prosby. *Teatteri*. Lajny a šáňo. Obraz barmanky, která se k ní nakloní a přátelsky jí radí vyměnit společnost za své vrstevníky. A ona, jak pod vlivem a rozparáděná odsekne à la Beyoncé: *Mind your own business*. Opravdu nemůže nikoho vinit, akorát samu sebe.

Jenna cítí, že se její šéf zvedá. Opatrně vykoukne a čeká, než jeho záda zmizí v druhém pokoji, teprve pak se posadí. Co teď? pomyslí si

a zamotaná do přikrývky vstane. Je strašně brzo, v pět ráno bude těžké dostat se domů. A ze všeho nejdřív se musí dostat aspoň na záchod. Nejistě našlapuje vpřed a nadává si. Lars Sundin. V životě si to ještě s nikým starším nerozdala. Šéf reklamy Fire, bohatý a namyšlený. Kdykoli Lars prošel v práci kolem jejího dočasně přiděleného stolu, trochu po něm házela očima. Ale jenom trochu a jenom ze zdvořilosti. Když jí Elias ve středu odpoledne nečekaně zavolal a zeptal se, jestli by měla chuť na šampaňské, bez váhání souhlasila. Člověk nikdy neví, který kontakt se do budoucna nejvíc vyplatí. Jenže teď se s tím starým reklamním bossem omylem vyspala, a dokonce ani pořádně neví, co všechno spolu dělali. Připadá si laciná a zoufalá.

Koupelnu najde na třetí pokus. Vyčurá se, opláchne si ruce a utře si je do nadýchaného a přepychově hebkého ručníku. Jako v hotelu. Ručník slabě voní pánskou vodou po holení. Rozčeše si zčuchané, původně nalakované vlasy a smotá si je do uzlu. Prohlédne se v koupelnovém zrcadle. Potřebovala by se vylepšit, ale v těchhle polních podmínkách bez odličovadel a šminek nezbude než odejít se starým mejkapem. Poté co se chvíli pozorovala v zrcadle, otevře zrcadlovou skříňku a obhlédne její obsah. Pár lékovek, pánská vůně Armani a deodoranty. Na okraji umyvadla leží osamocený elektrický zubní kartáček Braun. Žádné další výměnné žiletky, kosmetika nebo vatové tampony. Vodovodní kohoutek a umyvadlo se lesknou čistotou, k Larsovi určitě chodí nějaká uklízečka. V tomhle velkém a úžasném kvartýru asi nebydlí nikdo jiný než on sám. Žádná manželka. Žádná milenka. Podle řečí střídá ženy jako na běžícím páse. Než vyjde z koupelny, přečte si ještě, co stojí na lékovkách. Tak na copak náš velkomožný pán bere léky? Nic nakažlivého, žádné léky na aids. V první lékovce je melatonin, v druhé prášky proti migréně. Ale jako třetí tu je skoro prázdné plato od viagry pro muže. Jenně se zvedne žaludek. Lars asi bude ještě starší, než podle vzhledu soudila. Zaklapne dvířka a pak se zahledí do prázdna. Po prožitém večeru na ni doléhá ospalost. Propukající nevolnost je první známkou kocoviny a Jenna se přinutí dát do pohybu.

Když vyjde z koupelny, zaslechne kdesi v bytě tlumený hovor. Probere se z otupělosti a div nepropadne panice. Fuck. Je pořád v Larsově bytě, je brzo ráno a ona neví, co mu řekne, až se s ním za chvíli uvidí. A s kým to sakra Lars mluví? Hovor se nese odněkud zdaleka, z druhé části bytu.

„Co chceš?“ ozve se Larsův vzdálený hlas.

Jenna se vrátí stejnou trasou k posteli. Omotanou přikrývku si tiskne pevněji k tělu a utrápeně se dívá na hromádku zmuchlaného oblečení na podlaze. Titěrný černý topík a třpytivá sukýnka se jí při pomyslení na průzračné ráno a cestu domů jeví jako příliš laciné a nedostatečné. Vysokým oknům Larsova bytu chybí závěsy, a ona si připadá jako v akváriu. Jasné červnové světlo už proniká dovnitř naplno. Jenna dojde k oknu a chvíli pozoruje venkovní klid. O kus dál mezi domy pableskuje moře.

Tlumený hovor se přerušil. Lars možná s někým telefonoval. Jenna otálí u okna a sbírá odvalu k setkání s Larsem. Poblíž stojí několik domů a zelený strom. Jenna vyloví z kabelky pod hromádkou oblečení telefon a vrátí se k oknu, že si udělá blbé selfičko. *Note to self:* už s tím přestaň. V pozadí okno, předzahrádka a světlo letního rána. Rozpačitě se zašklebí do objektivu. Tuhle fotku na sociální síť nedá. Potom se zase podívá ven. Pod velkým stromem zahlédne pohyb. Jako by tam stála nějaká tmavá postava, opírala se o kmen a dívala se přímo k domu. Jenna přimhouří oči, aby zaostřila. Nízké ranní světlo jí svítí přímo do očí. Shora v zorném poli překáží slepené umělé řasy a zdola zelené větve. V tu chvíli se stín zase pohne. Jenna se lekne. Žádný výplod její fantazie, dole opravdu někdo stojí. Rychle se stáhne od okna. Vždyť je pořád ještě prakticky nahá. Snad ten člověk venku neměl čas nic vidět.

Oblékne se, ale přitom na ni doléhá nepříjemný pocit, sotva se drží na nohou. Posadí se na futon. Flashback zpřed několika hodin: pár lajn a francouzák. *Na svůj věk se jevíš starší.* V denním světle se Larsovy zdvořilosti zdají vyčichlé a záměrné. Jenna cítí, že se s ní pokoj točí,

a nevolnost ji donutí zase si lehnout. Zdálky se ozve klapnutí. Dveře od bytu? Z nějakého důvodu nemá sílu na cokoli reagovat. Kocovinou zmáhané srdce jí buší i ve stavu úplného klidu. Chybí jí síla se pohnout. Koukne na hodinky. Dneska do práce rozhodně nebude s to jít. Naťuká svému nadřízenému rychlý mail: „Mám střevní chřipku, dneska do práce nedorazím,“ a schoulí se pod dekou do embryonální polohy. Spánek přijde takřka vzápětí.

Jenna se probere z neklidného kocovinového spánku a zjistí, že spala pět hodin. Do háje! Spala až příliš dlouho. Posbírá z podlahy kabelku i boty, uhladí si skromné oblečení a poněkud nejistě vyrazí ke dveřím. Čas setkat se s Larsem. Mine koupelnu a pokračuje chodbou do rozlehlého loftového prostoru. Na mramorové desce kuchyňského ostrůvku se osamoceně krčí prázdný šálek od espresa.

„Haló?“ zavolá. Skřípavým hlasem, v puse má vyschlo a zatuchlo. Všude je naprosté ticho. Jen lednice tlumeně vrní. Kdyby si mohla vybrat, tak už by se s Larsem raději neviděla. Prostě by odešla a doufala, že útržkovité vzpomínky na jeho staré ruce na její kůži co nejrychleji vyprchají. Už ví, jak se bude chovat. Koukej být ledově klidná, jako by se nic nestalo. Netrop povyk, žádné drby v práci. Dáš-li drbům průchod, obrátí se akorát proti tobě. Bude ale dobré, když se teď situaci pokusí vyřešit se ctí, pozdraví se s Larsem a teprve pak zmizí domů trápit se sebelítostí. „Larsi...?“ zkouší to znovu, ale nikdo neodpovídá. Má chuť na kávu, jenže se složitě vypadajícím přístrojem na espresso neumí zacházet. Vyleze na barovou stoličku. Na holých stehnech ji zastudí kovové části. Přehodí si nohu přes nohu a čeká. Domnívá se, že i navzdory kocovině vypadá dobře. Přinejmenším mladě. Rozpusť si vlasy, a zatímco čeká, až se Lars objeví v kuchyni, prsty rozplétá zauzlované prameny.

Ráda by věděla, k čemu v noci došlo, ale na něco takového se neodváží zeptat. Vytáhne telefon. Mohla by mu zavolat. Urychlit proces. Vyhledá si Larsovo číslo na stránkách Fire. Firemní stránky v ní

vyvolají neurčité zachvění. Když jí Elias nabídl místo stážistky v úspěšné agentuře, byla nadšená, ale nechápe, proč neodmítla včerejší pozvání na večírek. Protože jí bratranec řekl, že jí to pomůže strčit nohu do dveří? Zpočátku se Jenna považovala za něco víc než ty dvě holky, ona přece není žádná společnice, ale buduje si kontakty, jenže pak jim nabídli první lajnu. Jakmile vtáhla silný stimulant na sliznici, rozhodla se situaci přehodnotit. A potom se začala bavit. Teď si na to vzpomíná. Přesně tak to bylo.

Jenna sebou polekaně trhne. Larsův telefon vibruje někde blízko. Poskakuje na mramorové desce. Jenna zruší volání. Ať už je Lars, kde chce, telefon nemá u sebe. Ještě chvíli zkouší šéfa přivolat jménem, a protože jí nikdo neodpovídá, přikrade se k telefonu. Na displeji je vidět její číslo jako právě příchozí hovor. Lars podle všeho nepoužívá ve svém iPhone bezpečnostní kód, nejspíš proto, že je tak starý. Jeně padne zrak na ikonku zpráv. Měla by? Rozhodne se, že si zprávy přečte, tak trochu z pomstychtivosti. Zpráv je pouze několik. Jenna se podezřívavě rozhledne po bytě. Lars pořád nikde, a tak si ještě chvíli troufne v listování pokračovat: 26. června 2019 v 18.06 mu přišla MMS zpráva z neznámého čísla. Jenna se dívá na fotku, ale nechápe, co vlastně zobrazuje. Kosti? Korunu? Zavře zprávy a otevře fotky. Okamžitě se lekne. První snímky zachycují ji samotnou, jak leží nahá a rozvalená na posteli. Do prdele, to je hajzl. Chce se jí zvracet. V žaludku se začne vzdouvat všechno to včera vypité šampaňské, panáky vodky, gintoniky a mojita. Obrazy přicházejí po jednotlivých záblescích. Larsovy svraštělé ruce a oční koutky, poloprázdná krabíčka viagry v lékárnice. Její tajně nafocené nahé fotky. Odloží telefon na stůl, doběhne k umyvadlu a zkusí zvracet. Marně. Vydává ze sebe jen hutnou slinu, dlouhý průzračný hlen. Vyzvracení by jí ulevilo, ale ona si nikdy nedokázala strčit prst do krku.

Musí se sebrat. Vráti se k telefonu a prověří, jestli Lars fotky někam odeslal. Ne. Rychle je všechny vymaže a cítí, jak v ní spolu se znechucením narůstá zloba.

„Ty zmrde,“ řekne do prázdného bytu.

To, že zmizel, je možná jeho způsob, jak jí ukázat, za co ji považuje. Za nulu. V jeho očích je jenom laciná, úplná nula. Loučit se s ním nebude.

„Naser si, Larsi Sundine,“ vyštěkne a zamíří ke dveřím bytu.

Když vyjde z domu, uvědomí si, že je na ostrově Suomenlinna. Zapne si Google Maps a hledá nejkratší cestu k přístavnímu molu. Trasa je jenom jedna. Zmožená Jenna vyrazí klopýtavě vpřed. Bolí ji bříška chodidel a sváteční lodičky ji zle dřou na levé patě. Píščitá cesta pod jehlovými podpatky nepříjemně křupe. A vzápětí přijdou na řadu kociččí hlavy. Navzdory větru je teplo. Jenna se rozhodne vzít si boty do ruky a dojít k molu bosa. Ohlédne se ještě k Larsovu domu, odkud vyšla. I ulice je teď pustá. Kam se ztratil? Do kanceláře asi těžko, bez telefonu. Při představě Larse a jeho těla v její těsné blízkosti se rozklepe. Její nahé fotky, které si Lars tajně nafotil, činí všechno slizkým, špinavým a děsivým. Snad se toho pocitu časem zbaví. Zlost s ní téměř cloumá. Mohla by se mu nějak pomstít? Kéž by ten chlap vůbec neexistoval.

Jenna sotva může tušit, že zatímco klopýtá s kocovinou ke břehu, její přání se brzy splní. Larse Sundina už nikdy nepotká.

Čtvrtek 20. června / Hartola

Saana leží v posteli a jen vegetí. Není schopná nic dělat a to ji dopaluje. Na stole má hrnek vychladlé kávy. Ani tu se jí z nějakého důvodu nepovedlo vypít. Otevře si telefon a jde na Twitter. Jen na skok, i když si nařídila půst od sociálních sítí. Sledováním policie na Twitteru se bavila už na jaře. Vedle novinářské práce a shánění témat si vytkla také nevyřčený cíl najít cokoli zajímavého. Něco, co by ji nakoplo, co by probudilo její představivost. Prozatím ale na nic opravdu zajímavého nenarazila. V hloubi nitra ovšem ví, že ještě nikdy nehledala pořádně.

ZpravodajPolicie @PolicejniSvodka 20. 6. 2019

Pomačkané plechy ve Středním Finsku

Pomačkané plechy? Docela přímočaré sdělení od policie, podiví se Saana a konečně si lokne kávy. Fuj. Káva je úplně studená. Přesto si zarputile lokne podruhé. Takhle se obyčejný člověk prostě dozví o nehodách druhých, pomyslí si a odloží hrnek na stůl.

Uplynulý týden ukázal, že Hartola toho k činnosti moc nenabízí. A to si přece přála – chtěla místo, kde se může povalovat a soustředit se na odpočinek, zevlování a přemýšlení. Jenomže teď když opravdu může jen vegetit a přemýšlet, se cítí mizerně, zlenivěle a zrazeně. Najde si novou polohu na osmdesát centimetrů široké posteli a upřeně se zadívá na strop tetina hostinského pokoje. Posléze, jakoby omylem, se pohrouží do klidného spánku.

„Vstávej, Saano,“ šeptá teta Inkeri a nesmlouvavě s ní třepe, aby ji probudila. „Z té své kocoviny i všeho ostatního se snažíš vyspat už kolik

dnů v řadě. Celý týden, abych byla přesná. Dneska vytáhneme z kůlny kola a vyrazíme si na oficiální okružku po Hartole.“ Teta se rozesměje, když na Saanině obličejí uvidí záblesk odporu. Jsou tři hodiny odpodne. Podle tety je už na čase, aby se Saana nějak zaměstnala. Aby vzpomínala na prázdniny v dětství. Nebo si vyšla na procházku a dala si občas trochu do těla. Každý upadne do depresí, pokud se nehýbe. Teta si je jistá, že Saaně se už musí po nějaké aktivitě v duchu stýskat, i když není ochotná si to přiznat. Takže Inkeri převezme otěže do svých rukou a donutí Saanu k pohybu. Ležet zavřená uvnitř, když je venku léto, je holý nerozum.

„Pro začátek si pojď se mnou aspoň sednout ven na zahradní houpačku,“ přemlouvá ji teta a Saana pookřeje. „Dáme si kapku vína?“ Teta jí položí ruku na rameno.

„Jasně, díky,“ usměje se Saana a teta odejde pro skleničky. Ta vážně ví, za jaké nitky tahat.

Když Inkeri nalije víno do designových skleniček se zelenou stopkou, pohládí Saanu po tváři. „Jsem tak ráda, že jsi přijela,“ řekne.

„Přijela jsem moc ráda,“ odpoví Saana. Tetina ruka na tváři ji uklidňuje a chladí.

„Jak to s tebou vlastně je?“ zeptá se teta.

„Jde to. Nečekala jsem sice, že mi neprodlouží smlouvu, ale možná je to tak dobře. Můžu se zastavit. Poslední dva roky jsem makala jako šílená. A volný čas jsem trávila, no, vymetáním kdečeho,“ přizná Saana a napije se bílého vína, které teta přinesla. Je tak akorát vychlazené, tak akorát suché.

„Máš teď někoho?“ vyzvídá teta a nenápadně Saanu pozoruje.

„Ne. Se mnou je to po všech stránkách složité,“ zasměje se Saana a na počest své složitosti pozvedne sklenku.

„No, to se dá brát i tak, že být sama vyžaduje mnohem víc odvahy než někoho mít jenom proto, abys sama nebyla,“ řekne Inkeri a dolije jim ještě trochu vína. „Mě život naučil, že když se objeví ten pravý, člověk nemusí rozvažovat nebo přemýšlet. Najednou je všechno tak

nějak zvláště jasné.“ Sedí spolu na houpačce a dívají se do okolní zeleně. „Možná jsi toho pravého ještě nepotkala.“

Saaně se ta myšlenka líbí a rozhoupe houpačku trochu rychleji. Růže bedrníkolisté už kvetou. *Rosa pimpinellifolia*. Saana by mohla sedět na houpačce a dívat se na růže po celý zbytek dne.

„Ty jsi někdy někoho takového potkala, někoho tak zvláště jasného?“ zeptá se Saana a dívá se vychytrale.

Teta nechá svůj pohled klouzat po okolí, než znovu zaostří na sklenku vína v ruce. Potom, k Saaninu překvapení, na otázku odpoví.

„Bylo pár takových, ale nakonec to nějak nedopadlo.“

Vpodvečer se Saana a teta vydají mírně ovíněné na projížďku po hartolských písčitých cestách. Saana na tetině desítky let starém bicyklu a Inkeri na svém novém crescentu. Saana sice zná Hartolu z dob, kdy tu v dětství bývala na prázdninách, ale teď podle tety nadešla pravá chvíle znovu zapustit kořeny. Obhlédnout všechno dospělými očima a znovu samu sebe vsadit do krajiny z dětských let.

„Na tohle ses jako dítě moc ráda chodila dívat,“ křičí teta a ukazuje na nedaleký červený větrný mlýn. „A támhle je Umělecký salon Maily Talviové, oficiální hartolská pamětihodnost,“ dodá s úsměvem.

Saana se rozhlíží. Když několikrát už jako dospělá zavítala do Hartoly, mívala tak naspěch, že vlastně nic neviděla. Jen vyspávala své honičky nebo smutky v pokoji pro hosty v podkroví tetina domu. Měla za to, že v Hartole není nic k vidění. A tehdy tomu také tak bylo.

„Támhle odbočíme dolů. Zkusíme, jestli se dostaneme do zahrady u usedlosti, v tuhle dobu tam už sotva někdo bude,“ křičí teta a zrychlí. Saana se zachichotá jejím dobrodružným choutkám a také se víc opře do pedálů. Právě teď pro ni existuje jenom projížďka na kole, šlapání a silnička v letní Hartole. Starý dřevěný větrný mlýn, krásné okolí někdejšího panského dvora a vůně čerstvě posečené trávy.

Zahradou jdou pěšky a tlačí kola. Rostou tu krásné vysoké smrky.

Tak vysoké Saana nikdy neviděla. Tráva je posečená a místo působí velmi udržovaně.

„Takhle dnes usedlost Koskipää vypadá. Určitě si na ni z dětství pamatuješ,“ říká teta a Saana se kolem sebe zvědavě rozhlíží. Ve všem vidí cosi povědomého, ale prostředí je zároveň cizí. Možná tady jako malá byla s mámou. „Tu zelenou hlavní budovu postavili ve dvacátých letech devatenáctého století, když zdejší panství vlastnili Tandefeltové. Po roce 1850 přešla usedlost do vlastnictví rodiny von Gerdtenu,“ pokračuje teta ve výkladu.

Saana se dívá na krásné panské sídlo, na mohutné sloupy i na červené hospodářské budovy. Na husté kapradiny, jabloně a dům správce muzea. Na světle zelenou oprýskanou barvu na dveřích. Odjakživa se jí líbily staré dveře.

„Támhleta budova, to je usedlost Koskipää,“ ukáže teta na žlutý dům stojící blíž k řece. „V sedmdesátých letech se tam nastěhoval muž, kterému všichni říkali Baron. Byl poslední z rodu von Reichmannů. Interiéry hlavní budovy jsou dokladem toho, jak v devatenáctém století vypadal život lepších vrstev ve východním Häme. Tu poslední větu jsem si vypůjčila přímo ze stránek Východohämeského muzea. Byla bych docela dobrá průvodkyně, co?“ uculí se teta a Saana nadšeně přikývne. Teta je ze všech průvodců nejlepší. „Tady ale vážně dělají velmi dobré prohlídky s průvodcem,“ pokračuje teta. „Nenech si to ujít, neprohloupíš.“

Saana se zvědavě dívá kolem sebe. Stará panská sídla a zahrady v ní vždycky vyvolávají nevysvětlitelnou touhu po volnosti. Bylo by skvělé, kdyby někdy mohla strávit léto na krásné usedlosti a jen se bezstarostně procházet po zahradě se širokým slamákem na hlavě. Možná v tomhle zapadákově ještě objeví onu záři, kterou si jako dítě s Hartolou spojovala.

Nechají kola na nádvoří usedlosti a vydají se dolů k líně proudící řece. Nad vodou se sklánějí vrby a podél břehu stojí chatky, mola. O kus dál si Saana povšimne visuté lávky. Běžela přes ni vůbec někdy

na druhou stranu? Hladinu podél břehu okupují lekníny a jiné vodní rostliny. Saana s tetou se rozhodnou dojít k lávce. Ta začíná mezi dvěma kamennými sloupy, a když se po ní Saana vydá, lávka skřípe a vrže.

„Poslouchej,“ vyzve ji teta a obě se na chvíli zastaví uprostřed lávky. Stojí bez hnutí na místě. Všude panuje ticho. Postupně se začnou z ticha vydělovat náznaky zvuků. Někde v dálce zakuká kukačka. Lehké mumlání proudu. Zahvzdání kosa. Komár, co bzučí kolem ucha. Občas auto jedoucí po hlavní silnici. Saana se opírá o zábradlí a dívá se na usedlost, která prosvítá mezi stromy. Obloha se zšeřila, ale jen nepatrně. Nad hladinou se vznáší chladný opar a vzduch voní vlhkou trávou a mokřým dřevem. Je krásně. Obě ženy stojí mlčky. Tu a tam na vodní hladině kvetou lekníny. A kousek níž po proudu září osamělý bílý květ.

„Vidíš támhleto?“ zeptá se Saana a ukáže na něj. Květ se nádherně skví uprostřed tmavého okolí. „To je taky leknín?“

„To je kala,“ odpoví teta potichu. „Ty tady nerostou.“

Saana se na tetu tázavě podívá. „Proč tam tedy je?“

„Prostě se tady u peřejí čas od času objevuje.“

„Objevuje?“ nechápe Saana a dál upřeně hledí na bílý květ.

„Myslím, že je tam na památku jedné ztracené duše.“

Teď i Saana vidí, že květina nikde nedrží. Jenom se něžně opírá o kámen na břehu.

„Je tam určitě kvůli Heleně,“ dodá teta a dívá se na živou, tmavou vodní hladinu.

„Heleně?“ zpozorní Saana a se zájmem se otočí na tetu.

„Jo. Té Heleně, kterou kdysi tady v peřejích našli mrtvou.“

Na závěr vyjíždky po Hartole se Saana a teta rozhodnou, že si ještě zajdou na drink do místního lokálu. Je čtvrtek před svátkem slunovratu, bude tam klid.

„To je děsná putyka,“ utrousí Saana hned po příchodu.

„Tak to taky má být,“ odpoví barman a ona upadne do rozpaků. Svou poznámku adresovala Inkeri, která šla před ní. Nikomu dalšímu.

Koupí si grepovou limonádu s ginem a ledem a uchýlí se dozadu lokálu na letitou a zašlou koženou pohovku.

„Long drink je v létě nejlepší pití,“ prohlásí Saana a obě pozvednou sklenice.

„Tak ať slouží,“ zasměje se teta a dá si doušek.

Kostky ledu ve sklenici zachrastí o sebe. Saana na orosený povrch sklenice nakreslí prstem čáru. Během večera se obě baví o depresích z vyhazovu a stresech v práci. O tom, jak práce v médiích Saaně všechno sebrala: vlastní myšlenky, síly i tvořivost.

„Občas mě přepadá pocit, že vlastně nevím, co mám dělat. Život jen běží kolem. Lidi studují, seznamují se, uzavírají manželství, pořízují si děti, dobrá pracovní místa, shánějí bonusy, výhodné půjčky a pojistky,“ říká Saana.

„No a co teda děláš ty?“

„Všechno je tak nějak ještě otevřené. Já jenom strašně makám, stresuju se z malicherností, krmím se pizzou nebo po pizze toužím,“ zasměje se Saana.

„Nemusí přece všichni žít stejně, podle jednoho mustru. Já si žiju právě tak, jak chci. Ale je důležité mít pocit, že máš život ve vlastních rukou. Myslíš, že ho máš pod kontrolou?“ zeptá se teta a otáčí sklenici v ruce.

„Hmm,“ zamumlá Saana a uvědomí si, že se životem spíš nechá unášet. Je jako améba bez vůle.

„Pokud se vyhýbáš odpovědnosti, můžeš se nechat unášet a podléhat dojmu, že ani nejsi schopná ovlivnit vlastní štěstí,“ říká teta a upírá zrak přímo před sebe. „Jenže odpovědnost ze svého života odstranit nemůžeš.“

Děkuju pěkně, teto Inkeri. Teď abych si ještě ke všemu připadala naprosto neodpovědná, pomyslí si Saana.

„A ty jsi šťastná?“ zeptá se a vzhledne na tetu. Měla na mysli její

hodně nezávislý život. Žádné děti, žádný manžel, jen samé umění, péče o zahradu, knížky a cestování.

„Samozřejmě že ano,“ odpoví teta. „Žiju přesně ten život, který jsem si vybrala. Můžu být vděčná za každý den.“ Saana se na ni podívá poněkud nevěřícně. Že by to mohlo být tak snadné? Jen tak říct, že je šťastná?

„Můj problém nejspíš bude, že ani nevím, na co se zaměřit. Nabízí se tolik možností, že mě to ochromuje, a já si pak nevyberu vůbec nic,“ přizná Saana a zároveň s pobavením po očku sleduje dvě místní bábrlinky, které zvědavě koukají jejich směrem.

„Ty na to ještě přijdeš,“ řekne teta a pozvedne svou sklenici. „Hele, pojďme si připít na tohle léto. Bude nejlepší, protože na celé to dlouhé léto ke mně přijela dcera mé sestry.“

Saana přikývne a vlídně na tetu pohlédne. Jestli za něco dokáže být den co den vděčná, tak rozhodně za tetinu existenci.

„Jak to vlastně bylo s tou mrtvou dívkou v přejích?“ zeptá se Saana po chvíli oboustranného zamyšleného mlčení.

„To je moc smutný příběh,“ řekne teta. „Tys byla tenkrát úplně malá, je to už hodně dávno.“

„Co se stalo?“

„Počkej chvíli, zajdu nám pro druhou rundu a pak ti to povím,“ slíbí teta a zamíří k baru.

„Je to už tak třicet let. Helenu našli mrtvou v Tainionvirtě, kousek po proudu od té visuté lávky,“ začne teta, jakmile se vrátí se dvěma plnými sklenicemi.

„Co se jí stalo?“ vyzvídá Saana.

Teta jen pokrčí rameny a napije se long drinku.

„A co ta kala? Někdo jí tam k přejím občas přinese kytku, to je hezké gesto,“ pronese zamyšleně Saana a vypije na jeden zátah hned několik doušků.

„Na ten případ si pochopitelně pamatují všichni obyvatelé Hartoly,“ podotkne teta a agresivně zamává do kouta na ony babičky, které

po nich zvědavě pokukují. „To je moje neteř!“ zakřičí a ukáže prstem na Saanu. Bábrlinky se rychle odvrátí a tváří se, jako by tam vůbec nebyly. „Na nečekanou smrt tak mladé holky se nedá zapomenout,“ pokračuje teta.

„Co se teda stalo?“ zeptá se Saana. Místo po long drinku teď žízní po zajímavém příběhu.

„Nevím, policie prý nenašla nic zvláštního. Prý chyběly důkazy, že by mohlo jít o zločin. Helenu našli mrtvou v řece a podle policie to byla nehoda nebo sebevražda. Další verze byly jen šeptanda po vsi,“ řekne teta.

„Další verze?“ Saana si uvědomí, že zvědavě opakuje skoro každou tetinu větu.

„Jo. Mezi lidmi se povídalo, že se Helena nemohla zabít sama, protože nic nenaznačovalo, že by si jakkoli zoufala. Všichni měli za to, že byla pořád neobyčejně šťastná. A nehoda? Bylo to všechno prapodivné.“

Saaně se rozšíří oči.

„Je třeba si ale uvědomit, že tady na maloměstě se v jednom kuse vedou nějaké řeči,“ zašeptá teta a pokývne ke zvědavým babičkám u nedalekého stolu. „Třeba támhlety dvě. Pořád by jen šmírovaly ostatní, protože v jejich vlastním životě se nic neděje. Ale proč jim to vyčítat? Tady je tak klidno. Hartola je tiché místo. Vlastně ne místo, ale *království*, jak si prosadili zdejší radní,“ pronese teta důrazně. Saana hltá každé její slovo.

Následujícího rána, den před svátkem slunovratu, se Saana probudí mnohem dříve než kterékoli dosavadní ráno v Hartole. Nemůže se zbavit myšlenek na onu mrtvou dívku. Navzdory nevyspání přijde do kuchyně svěží a u stolu zastihne tetu, jak popíjí čaj a čte si noviny.

„Víš, napadlo mě, že bych si jen tak pro zábavu mohla smrt té dívky trochu prošetřit,“ říká, zatímco otvírá skřínky, aby našla kávu a filtrační sáčky.

Teta zvedne pohled od novin a usměje se. Čiší z ní očividná úleva, že se Saana probouzí k životu.

„Ty odebíráš helsinské noviny?“ zeptá se Saana překvapeně, když v rukou tety zahlédne povědomé fonty největšího finského deníku *Helsingin Sanomat*.

„Musím přece vědět, co se ve velkém světě děje,“ zasměje se teta. „Káva je támhle, druhá dvířka zprava.“

Saana se opírá o kuchyňskou skříňku nad kávovarem a čeká, než voda překape. Vůně čerstvě připravené kávy se zvolna line po místnosti.

„Tenkrát před třiceti lety se to stalo na konci léta,“ řekne teta a obrátí stránku.

Saana se k ní otočí. Najednou má nevysvětlitelný pocit, že všechno začíná. Mohla by snad něčí smrt přivést ji samotnou k životu?

„Helenu našli na konci léta. Pamatuju si, že jsem tenkrát už měla sklizenou celou úrodu bobulovin. A tvoje máma tě přesně o dva roky předtím porodila.“

Saana čeká, než do konvice překapou poslední kapky, a zároveň v ní ta myšlenka celou dobu sílí. Tohle je jasný začátek. Něco, do čeho se může pustit. Zničehonic. Nevysvětlená smrt mladé dívky.

Já

Dívám se, jak se dooranžova rozžhavené železo zanoří do měkké, rozechvělé kůže. Při tom zákroku se ozve tlumené zasyčení, které připomíná zvuk sirky v okamžiku, kdy ji člověk sfoukne a strčí pod vodovodní kohoutek. Jakmile rozžhavenost vykoná své, podívám se tomu muži naposled do očí a snažím se v nich něco zahlédnout. Pokoru nebo lítost. Prosbu, paniku, omluvu. Ale vidím pouze otupělost. Ochromenost. Odevzdanost. Skutečně je tak jasnozřivý? Skutečně už tuší, že milosti se nikdy nedočká? Že konečně přišel někdo, kdo ho přiměje zodpovídat se za své skutky? Kdo ho postaví tváří v tvář smrti? A přesto, otupělost a ochromenost jsou pro mě lehkým zklamáním. Jak snadno všechno proběhlo. Mou nadějí byl jeho vzdor, jeho plazení se a jeho nevěřičnost. Jeho přehnaný optimismus a jeho pokusy mě přemluvit. Ale nic takového nenastalo. On jen tíše, odevzdaně čeká. Úplně, jako by věděl, že se blíží neodvratný ortel. Možná si ho v hloubi duše přál. A tak nezbyvá než jej vykonat. Strčím mu hlavu pod vodu a dívám se, jak sebou začíná škubat. Dívám se a zároveň si kladu otázky: Jaké mám teď pocity? Jaké to je někoho usmrtit? Jaké to je sledovat poslední výdechy před skonem, utnout něčí život? Jaké to je vykonat nesmlouvavý ortel a povýšit se na boha? Škubání zesílí a potom ustane. „Nijaké a správné.“ Takové mám teď pocity.

Čtvrtek 27. června / Suomenlinna

Je větrno tak jako vždycky, ale ve srovnání s počasím před týdnem je příslib dlouho očekávaných teplejších dnů už přece jen větší. Když se Aino vystrachá se psem ven, stromy se kymácejí pod nárazy větru. Mořský vítr jí fouká vlasy do očí a Aino si je jako obvykle odhrnuje. Každé ráno ve stejnou dobu vyráží na přibližně stejnou trasu. Nejdřív kočičí hlavy, pak písčitá cesta a skála, trávník, písek a nakonec zase kočičí hlavy. Aino dopřává Kramerovi, ať si v naprostém klidu očuchá a označuje svůj revír. Oba jako obvykle míří ke Královské bráně, tichému štítu na konci ostrova.

Hradba je postavena mezi ostrov a moře, jako by měla chránit obyvatele před větrem, sněžnými bouřemi a cizími vetřelci. Dnes se historie ostrova zdá už skutečně velmi vzdálená. Aino si přitáhne Kramera blíž k sobě a oba se posléze zastaví u otvoru v kamenné zdi. Ten funguje také jako průlez, kterým je možné projít na skály, na konec ostrova, stranou od tras, po nichž většinou chodí turisté. Aino nahlédne do otvoru. Vítr jí foukne do obličeje sláný vzduch a ona se hned cítí mnohem uvolněněji. Miluje tahle časná rána, kdy tu nikoho nepotkává a mívá pocit, jako by ostrov patřil pouze jim dvěma. Miluje návyky, rutinu, kterou může opakovat bez přemýšlení. Rutina chrání mozek před přemírou rozhodování. Minou zavřenou pizzerii. Kousek před Královskou branou začne Kramer najednou štěkat a škubat za vodítko. Aino ho napůl zdráhavě následuje k bráně. Je jeho protisilou. Zatímco se Kramer žene dopředu, ona táhne dozadu. Pes začne kňučet, protože ho obojek na krku škrtí. Co do toho psa vjelo?

Kramer se zastaví v bráně a je celý neklidný. Nohy se mu třesou vzrušením. Jen co Aino dojde blíž a stáhne vodítko úplně nakrátko, zjistí, že všechno není jako obvykle. Krásný břeh, zelená tráva,

kamenný pomníček, železné řetězy padacího mostu, schody, čeřící se voda, šlehající vítr. Mezi tím vším se ale objevilo něco, co Kramera – a teď i ji – silně přitahuje. Aino shlíží ze schodů a drží bojujícího a třesoucího se psa na místě. Dole na kamenném povrchu leží nějaký ranec, někdo. Úplně jako mrtvý člověk. Aino nedokáže říct, proč okamžitě ví, že ten člověk je mrtvý. Možná je to polohou, poněkud nepříroze- nou, jakoby naaranžovanou. Měla by sejít po schodech a zkusit ještě tep? Není si jistá.

Sedne si na bobek, aby Kramera podržela, a zakřičí na ranec: „Hej, jste v pořádku?“ A připadá si jako pitomec. Ví, že se odpovědi nedo- čká. Člověk na schodech je mrtvější než kámen. Kramer kňučí a jí se zmocní nevěřícnost, děs, strach a smutek, neví, co má udělat.

„Pomoc!“ vykřikne nakonec, ale hlas okamžitě zanikne ve větru. U Královské brány se takhle časně jen málokdy někdo pohybuje. Aino zašátrá do kapsy pláště pro telefon a nejistě se rozhlédne. Blíží se sed- má hodina.

„Pomoc!“ zakřičí znovu a uvědomí si, že jí selhává hlas. Cítí se slabá, jako roztřesená holčička. Každopádně její hlas není pořádně slyšet. Rozklepanýma rukama vyloví telefon z kapsy a vytuká lin- ku 112. Zatají dech a čeká, až ji někdo okamžitě zbaví odpovědnosti za veškerou tuhle hrůzu.